

Rapport 2011:53

Lövestad 57:1, fornlämning 92 Lövestads sn, Sjöbo kommun

Arkeologisk förundersökning 2011

Per Sarnäs

Rapport 2011:1

Lövestad 57:1, fornlämning 92 Lövestads sn, Sjöbo kommun

Arkeologisk förundersökning 2011

Per Sarnäs

Fornlämningsnr: 92
Lövestad 57:1, Lövestads socken
Sjöbo kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2011 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2011:53

Omslag: Schaktet upp mot kyrkan. Foto: Per Sarnäs

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Inledning	5
Fornlämningsmiljö	5
Undersökningsresultat	5
Referenser	10
Administrativa uppgifter	11

Figur 1. Karta över Skånes kommuner med Sjöbo kommun grönmarkerat. Den svarta pricken visar läget för Lövestad.

Figur 2. Topografisk karta över Lövestad.

Inledning

Med anledning av att Lövestads pastorat avsåg att installera jordvärme i Lövestads kyrka genomförde Sydsvensk Arkeologi AB en schaktningsövervakning. Jordvärme hämtas ur fem borrhål som redan var borrhåll när Sydsvensk Arkeologi AB vidtalades.

Fornlämningsmiljö

Nuvarande kyrka i Lövestad är uppförd under åren 1854–1856 efter ritningar av Georg Brunius. Kyrkan ersatte en äldre kyrka som troligen uppförts under tidig medeltid.

Vid en invändig renovering 1957–58 konstaterade dåvarande landsantikvariern Harald Olsson att det under kyrkans golv fanns både murrester efter medeltidskyrkan och tidigmedeltida stenkistegravar, bland annat en stenkista med båtformad insida. Medeltidskyrkan konstaterades ha legat i anslutning till nuvarande kyrkas östra hälft, och har sträckt sig något längre åt öster än denna. Medeltidskyrkan bestod vid rivningen på 1800-talet av en romansk långhusdel, ett något senare tillfogat västparti något högre än långhuset, en senare medeltida östförlängning lika stor som långhuset och ett vapenhus utanför långhusets sydportal. Enligt uppgifter från 1800-talet är kyrkan helgad åt S. Anna.

Kyrkan ligger på en "halvö" omgiven av en bäckravin.

Undersökningsresultat

Förundersökningen genomfördes som en schaktningsövervakning. Schaktningen påbörjades vid det östligaste borrhålet som ligger strax utanför kyrkogårdsmuren. Schaktet löpte sedan parallellt med kyrkogårdsmuren fram till i höjd med norra korsarmen där schaktet svängde 90 grader in mot kyrkan. Schaktbredden varierade mellan 1,1–1,7 m och schaktdjupet var ca 1,1 m.

I den östligaste delen av schaktet framkom kyrkogårdsmuren i schaktväggen och schaktet följde sedan muren på utsidan. Precis i början av schaktet påträffades en gravsten av svart polerad diabas i norra schaktväggen. Schaktmassorna utgjordes av rivningsmassor från den tidigare kyrkan och som tydligen har varit murad med gråsten. Schaktet låg uppe i raseringsmassorna hela sträckan. Där schaktet svängde 90 grader in mot kyrkan bröt schaktet igenom kyrkogårdsmuren. Minst tre gravnedgrävningar kunde ses i schaktbotten. De förekom ytterst få ben i schaktmassorna. Antalet ökade något alldeles intill korsarmen vilket troligen

gen förklaras av att gravar har störts när kyrkan byggdes. Ett mindre schakt inne i korsarmen hade redan grävts men var bara ca 0,6 meter djupt och berörde bara den gamla kyrkogården.

Kyrkogårdsmuren har fungerat som terrassbegränsning och har inte stuckit upp, vilket kan ses på andra sidor av kyrkogården. Skälet till detta har varit att kyrkan ligger på en udde omgiven av en bäckravin i norr, öster och söder. Möjligen har muren ursprungligen varit synlig ovan mark men att man i ett senare skede har fyllt ut kyrkogården för att göra den jämnare.

Figur 3. Bilden visar schaktet som drogs strax utanför kyrkogårdsmuren. Muren kan ses i schaktväggen. I början av schaktet skymtar ett av borrhålen. Se även figur 5.

Figur 4. Schaktet upp mot kyrkan. I botten på schaktet kunde minst tre nedgrävningar för gravar ses.

Figur 5. Närbild på kyrkogårdsmuren i östra schaktet. Till vänster ses ett av borrhålen.

Figur 6. Gravsten som påträffades i schaktväggen i början av östra schaktet. Till höger i bilden ses samma borrhål som på figur 3 och 5.

Figur 7. Gravkors över åboen Håkan Andersson och hans hustru Elna Mårtensdotter. Gravkorset låg bland borttagna gravstenar.

Figur 8. När singeln skrapades bort kom fundamentet till gravkorset som visas på figur 7 fram. Skopan markerade den plats där gravkorset har stått.

Figur 9. Kartan visar schaktets läge. Schaktet är rödmarkerat.

Referenser

Jansson, P. 2008. Lövestads kyrka, utvändig renovering. Antikvarisk kontroll 2008. Rapport 2009:18. Reginonmuseet i Kristianstad.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	107025
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-63116-09
Datum för beslut:	2010-01-18
Projektnummer:	107025
Län:	Skåne
Kommun:	Sjöbo
Socken:	Lövestad
Fastighet:	Lövestad 57:1
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 2D4f SÖ
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
X koordinat:	6167182
Y koordinat:	430365
Höjdsystem:	RH70
M ö.h.	78 m ²
Fältarbetstid:	2011-06-07–2011-06-09
Antal arbetsdagar:	2
Antal arkeologtimmar:	12
Antal maskintimmar :	—
Exploateringsyta:	—
Undersökt yta:	34 m ²
Platschef:	Per Sarnäs
Personal:	—
Projektgrupp:	—
Underkonsulter:	—
Uppdragsgivare:	Lövestads pastorat
Tidigare undersökningar:	—
Fynd:	—
Dokumentationsmaterial:	digitala bilder, Regionmuseet i Kristianstad
Kostnader:	14 764:-

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2011

1. Södervidinge kyrkogård - Södervidinge sn, FU 2010, Bertil Helgesson
2. Nytt golv i Östraby kyrka, Östrabys sn, FU 2011, Jan Kockum
3. Ny belysning, Gamla staden 8:1 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
4. Balsby 23:1 & 29:2, Nosaby sn, FU 2010, Anders Edring
5. Fjärrvärme i Östra Tommarp - Östra Tommarp sn, FU 2010, Lars Jönsson
6. Fjärrvärme genom Härlövs by, Kristianstad, FU 2010, Jan Kockum
7. Svedala kyrka, Svedala sn, FU 2010, Lars Jönsson
8. Näsbyholm sätesgård, Gärdslövs sn, FU 2010, Lars Salminen
9. Ny gatubrunn i Valdemars väg i Vä, Vä sn, FU 2011, Jan Kockum
10. Fjärestads kyrka, Fjärestad sn, FU 2011, Tony Björk
11. Gustav Adolfs Torg, Malmö. FU 2010, Joakim Frejd
12. Järnvägen 1:1, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
13. Kv Minerva 24 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2011, Jan Kockum
14. Cementen 13, Malmö, AU 2011, Per Sarnäs
15. Bältinge bytomt, Skarhult 13:36, FU 2010, Lars Salminen
16. Falsterbo 9:97 – ett stenkast ifrån borgen, FU 2010, Lars Salminen
17. Kvarnby utbyggnadsområde, Malmö, FU 2010, Per Sarnäs
18. Stora Uppåkra 2:76 m.fl., FU 2011, Joakim Frejd
19. Färlöv 19:3, Färlövs socken, Kristianstads kommun, AU 2011, Joakim Frejd
20. VA inom Bollerups säteri, Bollerups socken, Tomelilla kommun, FU 2011, Lars Jönsson
21. Södervidinge 28:1 – Kyrkogården, Södervidinge sn, Kävlinge kommun, FU 2011, Lars Salminen
22. Råbelöv 26:5, Fjälkestads sn, FU 2011, Jan Kockum
23. Citadellstaden 2:1, Landskrona, FU 2011, Lars Jönsson
24. Innerstaden 1:14 och 1:152, Malmö, FU 2011, Joakim Frejd
25. Hammarlövs bytomt, Hammarlövs sn, FU 2010, Per Sarnäs
26. Kristian IV 10 i Kristianstad, Kristianstad; FU 2011, Jan Kockum
27. Skurups bytomt, Skurups kommun, FU 2001, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
28. Norra Vallvägen i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
29. Östra Storgatan i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
30. VA-ledningar inom Östra Asmundtorps bytomt, Trolleås sn, Eslövs kn, FU 2002–2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
31. Residenset 1, fornlämning 20, Malmö stad, FU 2010–2011, Per Sarnäs
32. Sutaren Mindre 6, fornlämning 17, Vellinge sn, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
33. Limhamn 151:461, Hyllie sn, AU 2011, Jan Kockum
34. Åhus 30:1 m fl, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
35. Rinkaby S:3 m fl, Rinkaby sn, FU 2011, Jan Kockum
36. Hjulhamngatan, fornlämning 20, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
37. Vadensjö bytomt, RAÄ 27, Vadensjö sn, Landskrona kn. FU 2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
38. Fjärestads kyrkogård, Fjärestads sn, FU 2011, Jan Kockum
39. Kv Kabbalöken 26 i Åhus, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
40. Kv Slussen 1 i Malmö, Malmö, FU 2011, Jan Kockum
41. Husie 172:123, Husie sn, FU 2011, Kristian Brink
42. Övra Glumslöv 11:8 och 11:12, Glumslövs sn, FU 2001, Christer Carlsson
43. Tillgänglighetsanpassning av ingången till Bårslövs kyrka, Bårslövs sn, FU 2011, Christer Carlsson
44. Veberöds kyrka, Veberöds sn, FU 2010–11, Jan Kockum & Joakim Frejd
45. Sjögatan och Månsgatan i Åhus, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
46. Arilds kapell, Brunnby sn, FU 2007-2008, Lars Salminen & Ingrid Gustin
47. Hallaröds kyrka, Hallaröd sn, FU 2011, Ingrid Gustin
48. Norra Vrams kyrka, Norra Vrams sn, FU 2004, Lars Salminen & Ingrid Gustin
49. Vintrie 24:42, Bunkeflo sn, Malmö kn, FU 2010, Per Sarnäs
50. Dränering av Hammarlunda kyrka, Hammarlunda sn, FU 2011, Thomas Linderöth
51. St Petri kyrka, Malmö, FU 2011, Ingrid Gustin
52. Markarbeten vid Vä kyrka, Vä socken, FU 2011, Christer Carlsson
53. Lövestad 57:1, fornlämning 92, Lövestads sn, Sjöbo kn, FU 2011, Per Sarnäs

